

Vargused hüvitamata

Martinil varastati kooli garderoobist 1000–kroonine jope. Poisi ema soovis juhtunust politseile teatada, kuid direktor ütles, et seda pole vaja ja lubas kahju korvata.

Kui Martini ema kahe nädala pärast kooli läks, ei olnud kahju hüvitamisest enam juttugi, direktor näis olevat probleemi enda jaoks unustanud. "Kuidas ma oleksin pidanud varguse avastamisel käituma?" küsib Martini ema.

Tallinna kesklinna välipolitsei abikomissari Siiri Parsi sõnul ei teatata politseile koolis toimunud vargustest kuigi tihti. "Ilmselt püüab kool probleemi ise ära lahendada," arvab ta. Samas ei osutu iga vargusekahtlus tõseks, sest lapsed sageli lihtsalt unustavad oma asjad maha või ajavad kellegi teise omadega sassi.

Abikomissari sõnul peab õpetaja, kellele õpilane teatab vargusest, sellest politseid teavitama telefonil 002. Avalduse varastatud eseme kohta teeb lapsevanem ning esitab selle kooli asukoha järgsesse politseijaoskonda. Avalduse kirjutamise ja vormistamise kohta saab informatsiooni küsida politseijaoskonna korrapidaja käest.

Et aega kokku hoida, soovib Siiri Pars varguse ohvriks hästi läbi mõelda, millised esemed täpselt kaduma läksid ja kuidas nad välja nägid, kuidas neid teistest sarnastest asjadest eristada. Iga väiksemgi tähelepanek aitab asja leidmisele kaasa.

Vanem võiks teada ka varastatud eseme hinda. Hinnast sõltub, kas politsei käsitleb juhtunut kui haldusõiguserikkumist või kriminaalkuritegu. Siiri Parsi selgitusel algab kriminaalkuritegu praegu 220 kroonist.

Õpetaja peaks lapselt küsima, kus ta viimati kadumaläinud asju nägi. "Hea oleks, kui õpetaja leiaks mõne lapse, kes tunnistaks, et need asjad olid tõepoolest omaniku nimetatud kohas," räägib ta. "Et pedagoog on koolis nagu perenaine, siis on temal tunnistajaid kergem leida kui politseil. Meil, kes me ei tunne lapsi ega kooli ruume, on seda palju raskem teha."

Kui esemed on kadunud mingist ruumist (garderoob, klass), siis tahab politsei teada, millised olid sinna pääsemise võimalused. Kui ukse lukk on varguse toimepanekuks lõhutud, sõidab välja politseioperatiivgrupp, kes teeb kindlaks, millega ja kuidas lukk lahti murdi.

Kui kooli riietehoiust varastatakse tihti, soovib abikomissar Siiri Pars siiski kooli personalil mingid turvameetmed kasutusele võtta.

Kõige lihtsam võimalus on see, kui õpetaja hoiab garderoobi võtit oma käes. "Õpetaja võiks seista õpilaste riietumise ajal garderoobi uksele ja vaadata, millised riided kellelgi on," leiab Siiri Pars, kes usub, et see lihtne moo-

Mida teha koolivarguste vältimiseks?

- *Kooli ei ole mõtet kaasa võtta üleliia raha või hinnalisi esemeid.
- *Riietehoiud peaksid olema lukus, võti õpetaja või valvuri käes.
- *Välisriiete taskud tuleks enne garderoobist lahkumist rahast tühjaks teha. Kaasa tuleb võtta ka võtmed.
- *Isiklike esemete tarvis võiksid olla lukustatavad kapid.
- *Õpilasi tuleks väiksesse riietehoiu lubada jaokaupa, et vältida tunglemist ja asjade kadumist.
- *Õpetage lapsi hoidma saladuses kodust vara ja trepikoja välisukse koodi.
- *Selgitage lastele, et pere rahaasjad pole avalik jututeema.

dus aitab võõraste riietega kojuminekut vältida. Algkoolis peab abikomissar õpetaja kohuseks sedagi, et pedagoog jälgiks, et lapsed midagi kooli ei unustaks. Siiri Parsi meelest peab koolis olema isiklike asjade tarvis lukustatavad kapid, mille võti oleks ainult õpilase käes.

Koolidest varguste kohta uurides selgus, et selliseid ebameeldivaid seiku ei juhtu just kuigi sageli. Ent nii varastatud esemete leidmine kui hüvitamine on keeruline. Mõnel pool pakub kool ohvriks tekitatud kahju hüvitamiseks mingi aja jooksul koolis tasuta lõunat.

Tallinna Pelgulinna keskkool on võtnud tööle valvuritadi, kes paneb laste väärtuslikumad asjad luku taha. Varguse ennetamine on ainus, mida kool ette võtta saab. Raha, millega varastatud esemeid hüvitada, koolil ei ole.

Pelgulinna keskkooli õppealajuhataja Eha Pihlaka sõnul esineb nende koolis vargusi harva. "Meie lapsed pigem unustavad oma asjad kooli. Ujulasse on unustatud trikoosid ja kalleid ujumismütse, maha jäetakse ka võimlemisriideid, botaseid," räägib ta.

Ene Pihlaka meelest ihaldavad vargad kõige enam nahktagisid ja saapaids. Viimased vargad himustasid koolivara. Ära viidi kooli tulekustutid.

Vargustest on kool alati ka politseile teatanud. "Kahjuks ei ole siiani õnnestunud vargaid tabada, kõik jookseb nagu liiva," tõdeb Ene Pihlakas.

Enamik koolijuhte jätab varguse lahendamise ja varga tabamise politsei ülesandeks. Ent on ka koole, kus õpetajad, direktor ja ka õpilased ise detektiivide mängivad, arvates, et politsei poole pole mõtet pöörduda.

KRISTEL KIRSS